

blu, cred că piesa ar fișta a public. Dar cu ce morală pleacă acesta?"; Mircea Munteanu; Cornel Elefterescu; Valentin Silvestru („O piesă veselă naște o discuție veselă. Uneori, auzi mai multe glume în sală decît pe scenă. Cred că Băieșu se va inspira, pentru o viitoare comedie a sa, din această ședință de cenanclu. În ceea ce privește piesa pe care am ascultat-o, eu o găsesc admirabilă. Ea își propune să stigmatizeze. Și, iată, Băieșu are și acum parte de critici foarte ciudate. La spectacolele lui vine lumea, ride cu hohote, și apoi i se pune autorului întrebarea: cu ce ne alegem? ce facem? Probabil că, după ce vedem Femeia îndărătnică a lui Shakespeare, ar trebui să ne batem nevestele, nu?... Și despre această piesă ar putea veni un mișlian să spună că nu este de acord cu personajul Maiorul. În această piesă, monologul maiorului este o culminație analitică, personajul se pune în contrast cu cei care înfestează viața noastră socială... În ceea ce privește cantitatea de umor, eu cred că este la un nivel destul de rezonabil. Comedia este eminentamente veselă. Cred că va avea un succes deosebit la public, pentru că publicul îi va înțelege durerea și nostalgia după puritate, după adevăr, după o viață normală. Nu cred că finalul este, cum s-a spus aici, cam nepotrivit. Poate că e cam lungă declarația făcută „sub lat”. Dar această problemă, oricum, o vor rezolva regiștii. Mă așez pe scaun cu satisfacție.”); Radu F. Alexandru („Nu cred că este o comedie. Dacă ar fi să descifrez piesa, aș socoti-o o dramă. Personajul principal nu este un găinar, ci un fost activist, care, la un moment dat, și-a înpădăuit o escapadă, drept pentru care a fost mutat, cu vot de blam, într-o mun-

că administrativă. Venit aici, el joacă exact după regula jocului: dă banii cu aceeași ușurință cu care-i primește, nu pune întrebări celui care îi cere bani, pentru că toți cer și toți dau. Cineva spune la început că a văzut cu mare plăcere lertarea. Și eu am revăzut-o. O piesă cu mari merite. Dar, dacă le-am pune alături, lertarea și Gărgărița, ne-am putea întreba dacă nu cumva, în prezent, lumea lui Băieșu este alta decît aceea de pe cînd scria lertarea. Prezența lui Băieșu la acest cenanclu mi se pare un motiv de înfîntă bucurie.”); Marius Tupan („Nu are importanță despre cine scriem, ci cum scriem. Băieșu are replică, dialog alert și foarte bine condus. Piesa este foarte curajoasă. Aș vrea să văd dacă teatrele noastre o vor și juca, dacă vor avea puterea s-o impună. Am o mică observație: este vorba de vocile personajelor, în care se deghizează Maiorul, voci care trebuie să fie diferite, chiar dacă sînt interpretate de unul și același actor. Altminteri, rezultă că Grămescu este atît de timpit, încît să nu-și dea seama că aceste personaje sînt unul și același om.”); Ștefan Dumitrescu („Băieșu este «omul de serviciu» al dramaturgiei române de azi. Este nevoie de un «om de serviciu», care să șteargă praful de pe realitate. Despre piesă se poate vorbi și pro, și contra. Nu este o piesă mare... Dar nu este nici o piesă proastă. Trebuie să distingem însă între adevărul politic și adevărul artistic”.

În încheierea ședinței de lucru, criticul Radu Popescu, președintele Cenaclului, a mulțumit, în numele revistei „Teatrul” și al Secției de dramaturgie a Asociației scriitorilor din București, tuturor participanților.

Mircea RAREȘ

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

În numele redactorilor și al colaboratorilor, FAI-MA mulțumește călduros tuturor celor care ne-au adresat urări de bine cu prilejul sărbătorilor de tar-nă. Și încă o dată acum, la început de an, La mulți ani! ● Secția germană a Teatrului de Stat din Sibiu a sărbătorit, recent, 25 de ani de existență. Le dorim celor sărbătorii mulți ani de rodnică activitate și noi succese. ● După cum ați observat, almanahul „GONG '82” s-a epuizat încă din primele zile de după apariție. Ca de obicei, se și lucrează la al-

cătuirea sumarului noului almanah „GONG '83”. Tot ca de obicei, vă invităm să ne sprijiniți, trimițîndu-ne aprecierile, observațiile, sugestiile dumneavoastră privitoare la almanah, pe adresa redacției revistei „Teatrul”. Le așteptăm cu interes și le vom acorda cea mai mare atenție! ● Și, acum, o constatare, și o rugăminte stăruitoare. Această rubrică nu poate continua să existe, fără colaborarea celor din teatre, și, în special, a secretarilor literari. Nu putem cuprinde, cu forțele proprii, bogatul evantai de

momente, fapte, evenimente care au loc în teatrele din întreaga țară. Oare e atît de greu, stîmțai secretari literari, să telefonați o dată, o singură dată pe lună, redacției noastre, oferindu-ne știri și comentarii? Totădată, vă rugăm să ne trimiteți fotografiile, programe și afișe ale spectacolelor dumneavoastră. ● La Teatrul de Stat din Reșița, după premiera cu Mitică Popescu de Camil Petrescu, în adaptarea și regia lui Dan Stoica, se repetă Jean, fiul lui Ion de Nicolae Țic și George Bănică, în regia lui George Bănică. ●

VIITORUL ROL

GINA PATRICHI

Elevă a profesoarei Aura Buzescu, Gina Patrichi a debutat la Teatrul de Stat din Galați, iar din 1964 face parte din echipa Teatrului „Bulandra”. Rapida ascensiune în rîndul valorilor generației sale este, desigur, rezultatul unei fericite îmbinări de calități — inteligență, sensibilitate, putere de concentrare, expresivitate spontană și originală; și ceva în plus, care face din ea o stea a scenei și a ecranului: neobișnuita ei forță de comunicare. Spectacolele în care a jucat au fost montări importante în programul teatrului, iar unele au ținut afișul stațiilor întregi. Notăm: *Jocul de-a vacanța* de Mihail Sebastian (Corina); *D-ale carnavalului* de I. L. Caragiale (Mița Baston); *Clipe de viață* de William Saroyan (Kitty Duval); *Iulius Cezar* de Shake-

speare (Portia); *Privește înapoi cu minie* de John Osborne (Helen); Hedda Gabler, croina titulară a piesei lui Ibsen; *Elisabeta I* de Paul Foster (Caterina); *Azilul de noapte* de Maxim Gorki (Nastia); *Interviu* de Ecaterina Oproiu (Reporteria); *Judecată în noapte* de A. Buero Vallejo (Julia).

La Teatrul „Bulandra” se repetă noua piesă a dramaturgului sovietic Aleksei Arbuzov, *Amintiri* (premierea absolută a avut loc în septembrie 1981, la Teatrul „Malaia Bronnaia” din Moscova, în regia lui Anatoli Eφος). Gina Patrichi va interpreta rolul Liubei Gheorghievna. Regia va fi semnată de actorul Ion Caracul.

„Amintiri e o piesă pasionantă, scrisă cu măiestrie, în care fiecare personaj are ceva tulburător. Liuba e medic chirurg, și e căsătorită cu un mare om de știință, astronom. Pînă în momentul de răsruce al piesei, trăia o viață așezată, într-o familie de bună tradiție a intelectualității leningrădene. Este surprinsă și derutată cînd soțul ei îi spune că trebuie să se despartă. Iubirea soțului ei pentru altă femeie o îndurează, și această durere declanșează în ea dorința de autocunoaștere. De aici începe un întreg proces de conștiință, al ei, dar și al celor din jur. Deși Liuba este cea lovită, ea nu-și plînge soarta, ci caută să înțeleagă. Pornind de la ideea că nu e firesc ca între doi oameni, care au trăit laolaltă 22 de ani, să nu existe cunoaștere reciprocă, ea caută vina pentru acest deznădămint în propria sa comportare. Interogația nu are tonalitatea tragediei, nici măcar a dramei; rolul e scris pentru o femeie cu personalitate puternică, care nu acceptă compromisuri, un om luminos, direct, de o frumusețe sufletească aparte. Ea își găsește resurse de înțelegere față de soț, care spune, la un moment dat: «trăiam așa de frumos, muncă și iar muncă, și nu-mi dădeam seama că-mi lipsește ceva» — acel ceva, care, pe lângă muncă, trebuie să îplinească viața omului. Suprem argument pentru ca instinctul de conservare, nealterat, să o facă să accepte despărțirea, deoarece omul, atîta timp cît există, trebuie să muncească, dar... să și trăiască!”

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Demnă de toată lauda este consecvența cu care Teatrul Național din Timișoara organizează întâlniri cu spectatori, la locul de muncă al acestora. Sint prezentate, în întreprinderi, facultăți și școli, scurte re-

citaluri de poezie, fragmente de spectacole, se poartă discuții pe marginea repertoriului teatrului, se creează, astfel, o legătură permanentă cu publicul. ● La Teatrul „Mihail Eminescu” din Botoșani, va

intra în repetiție o nouă piesă de Dragomir Horomnea, *Trenul fără întoarcere*, în regia lui Florin Fătulescu. ● În Orașul Săveni, din județul Botoșani, s-a desfășurat, la sfîrșitul lunii noiembrie 1981,

VIITORUL ROL

NICOLAE DINICĂ

În cele două decenii care au trecut de la absolvirea Institutului, Nicolae Dinică și-a desfășurat activitatea pe mai multe scene. A debutat la Teatrul „A. Davila” din Pitești, cu rolul Toma Dărăscu din *Febre*, de Horia Lovinescu; apoi, la Teatrul din Ploiești, a fost distribuit în: *Chitlaru (Opinia publică)*, Mateescu (*Sfințul Mitică Blajinu*) de Aurel Baranga; *Chiriac (O noapte furtunoasă)*, de I. L. Caragiale); *Flaimuc (Funcționarul de la Domenii)*, de Petre Locusteanu); *Cokane (Cocloabele Londrei)*, de G. B. Shaw); *Evdokimov (104 pagini despre dragoste)*, de Ed. Radzinski) ș.a. În București, intră la Teatrul „Tănase”: „Nu regret cel zece ani petrecuți la teatrul de revistă — spune actorul; a fost o experiență profesională, cât se poate de interesantă. Dar m-am întors la teatrul de proză, pentru că sosise momentul să-mi pun problema regenerării resurselor mele interpretative, prin contactul cu o dra-

maturgie valoroasă, cu personaje vii. Teatrul Mic mi-a oferit această șansă”.

Interesanta interpretare dată unor personaje ca Ștefan Vereș (*Se ridică ceața*, de Fl. N. Năstase), Sergentul (*Evul mediu întâmplător*, de Romulus Guga), Berlioz (*Maestrul și Margareta*, după romanul lui Mihail Bulgakov), Nuțu Văleanu (*Un pahar cu sifon*, de Paul Everac), Gheorghe Oțăt (*Niște țărani*, după romanul lui Dinu Săraru), Baronul (*Nebuna din Chaillot*, de Giraudoux) este un rezultat al modului în care acest actor dotat, harnic și ambițios a învățat să-și valorifice multiplele calități.

În piesa *Ca frunza dudului din rai*, de D. R. Popescu, Nicolae Dinică e distribuit în rolul Primarului Sorianu.

„Joc pentru prima oară într-o piesă de Dumitru Radu Popescu. Mă bucur din tot sufletul că mă întâlnesc cu un text al acestui renumit scriitor, și cu un rol ca acela al Primarului, rol interesant, complicat, care îmi pune pasionante probleme de interpretare. Piesa, așa cum o văd până acum (sintem încă la lectura la masă), poate fi citită din perspectiva profundelor meditații ale autorului, despre oameni și societatea în care aceștia trăiesc; despre comportamentul unora, care ajung în posturi de conducere, fie și într-o colectivitate dintre cele mai mici.

Sorianu este o forță; el își atribuie niște virtuți umane și cetățenești, care se dovedesc, nu neapărat false, simulate sau dubioase, dar, în orice caz, impure; e un amestec de fantezie, de viclenie, de vitalitate și egoism. Cu pretenții de filozof, afișează atitudinea unui om care știe multe, care a cunoscut multe la viața lui. În aparență, face și lucruri bune; dar, numai în aparență. Sorianu reprezintă o linie de forță negativă, aș îndrăzni să zic, care nu poate deveni nicicând o autentică valoare omenească.

Lucrez sub îndrumarea regizoarei Cătălina Buzolanu; am observat, la precedentele noastre colaborări, că, dacă-i înțelegi intențiile, mergi sigur la reușită. Nu e un regizor comod; te solicită intens, te implică, te face direct răspunzător de soarta spectacolului”.

Maria MARIN

telex-„teatrul“●telex-„teatrul“●telex-„teatrul“

cea de-a VI-a ediție a Festivalului de teatru scurt „Mihail Sorbul”. S-au acordat premii și diplome. ● La Teatrul „Ion Văstlescu” din Giurgiu se află într-un stadiu avansat de repetiții trei piese: Veghea

de Cristian Munteanu și Joc dublu de Robert Thomas, ambele în regia lui Constantin Dinischiotu, și Un bărbat și mai multe femei de Leonid Zovin, în regia lui Bogdan Berctu. ● O substanțială anchetă

realizează Doina Papp, în „Scinteia tineretului” din 19 decembrie 1981. La ancheta, intitulată „Tânără scenografie, între opțiuni și interogații” (cam prețios titlul!) răspund scenograful Octavian Dibrov, Andrei Bóth și Mihai Mădescu. ●

Ion Dacian

S-a retras discret din înălțimea pură la care ridicase interpretarea artei lirice, și, tot atât de discret, a plecat în neființă. Cine va putea uita farmecul, grația și eleganța cu care umplea scena și domina inimile spectatorilor? Ion Dacian s-a contopit cu opereta. Opereta era pentru el viața, era modul său de existență, ei i-a dăruit toată zestrea harului său de actor și cântăreț. Cu timbrul ei deosebit, vocea lui Dacian transforma melodia și cuvintele în fraze muzicale, iar atitudinea și gestul, în momente teatrale de maximă expresivitate.

I-am văzut prima oară pe scena de la „Alhambra“ (azi, Teatrul de Comedie), evoluind alături de actori care aveau să strălucească în teatrul de proză: G. Timică, Jules Cazaban, Marcel Anghelescu, Florica Demion, N. Gărdescu, H. Nicolaide... Ion Dacian a rămas credincios operetei, căreia i-a închinat întreaga lui viață. De numele lui, se leagă multe și mari succese, repurtate în ultimele patru decenii, atât pe scena românească, cât și pe scene din străinătate. A fost steaua, directorul și neostenitul animator al ansamblului. A promovat și a făcut cunoscută marelui public creația românească de operetă, i-a asigurat popularitate și dăinuire, consacrand — cu forța expresivă a lyrisului său — o mulțime de personaje: Ciprian Porumbescu (Lăsați-mă să cînt), Lyeon (Lysistrata) de Gherase Dendrinu; Sandu (Ana Lugojana), Tudor (Plutașul de pe Bistrița) de Filaret Barbu; Ionică (N-a fost nuntă mai frumoasă de N. Kirculescu); Kean (Soarele Londrei de Florin Comișel) ș.a.

Artist pe cât de entuziast, pe atât de laborios, a fost deopotrivă și un mentor prețuit și iubit al generațiilor tinere de artiști lirici. Pentru meritele sale deosebite și pentru munca de neobosit artist-cetățean, i s-a acordat, pe lângă alte titluri, suprema distincție de Artist al Poporului.

A dat strălucire montărilor din repertoriul clasic și modern: Vinzătorul de păsări, Vint de libertate, Văduva veselă, Un vals vienez, Casa cu trei fete, Floarea din Shiraz, Țara surisului, Prințesa circului, Studentul cerșetor, Geișă, Paganini, Contesa Maritza, Liliacul, Voievodul țiganilor, Sylvia, și multe altele. Ultimul mare rol a fost Higgins din My Fair Lady. Toate partiturile interpretate de el au fost trecute prin filtrul unei personalități artistice capabile să le innobileze, transmițându-le, totodată, fiorul emoțional al unei inalterabile spontaneități.

Dacian rămâne, în istoria teatrului românesc de operetă, un creator de culme. Ceea ce a însemnat, pentru părinții și bunicii noștri, celălalt neuitat „prinț al operetei“, Leonard, înseamnă pentru generațiile de azi, Dacian.

Maria MARIN

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

Citim întotdeauna cu plăcere caietele-program ale spectacolelor Teatrului de Stat din Oradea. Au un conținut bogat, sînt frumos ilustrate și îngrijit tipărite. Autoarea lor este Elisabeta Pop, pe care o felicităm! ● La Teatrul Dramatic din Brașov, aflat în preajma premierelor cu între etaje de Dumitru So-

lomon (regia, Mircea Marin, scenografia, Tatiana Manolescu-Uleu), și Turnul de fildeș de Viktor Rozov (regia, Eugen Mercus, scenografia, Doina Antemir), se repetă Paiele și măgarii de Gheorghe Vlad, piesă publicată de revista „Teatrul“ (regia, Florin Fătulescu; scenografia, Doina Antemir). Se mai repetă

Nimic despre sinziene de Constantin Munteanu, piesă, de asemenea, publicată de revista „Teatrul“. Cu acest spectacol, pe care îl montează Florin Fătulescu, se va inaugura studioul teatrului, care se cheamă, cum credeți? „Studio '82“. ● „Tribuna“ din 10 decembrie 1981 publică un fragment din piesa Regina

Horváth Béla

Horváth Béla s-a stins într-una dintre ultimele zile ale toamnei. Mărturisesc că nu am avut prilejul să-l cunosc cînd, tînr fiind, „rupea inima tirgului“, dansînd și cîntînd în Silvia de Kalman, și nu l-am văzut nici în Mackie Șiș din Opera de trei parale. Cînd l-am întîlnit, trecuse într-a doua tinerețe; avea o privire ageră îndărătul ochelarilor, și purta o barbă menită să confere gravitate unui obraz mereu șăgalnic. Atunci, la începutul anilor '70, era un sol de maestru de ceremonii al clădirii de pe 1 Mai, 26, care adăpostește Teatrul maghiar și Opera maghiară din Cluj-Napoca. Regiza, deopotrivă, la ambele instituții, juca la teatru și era directorul de scenă al neplăcutelor succese ale scenei lirice. Pe urmă, cînd nici nu te așteptai, monta tragedia Electra maghiară a lui Bornemissza, la Palatul Banffy, sau îl juca pe acel memorabil Petrescu din Puterea și Adevărul de Titus Popovici. Sau îl „descînta“ prin satiră pe redactorul-șef din Opinia publică de Baranga.

Era un frenetic. Un avid: dorca mereu s-audă sunetul înconfundabil, mîndru și răsplătitor, al aplauzelor, cel care nu se poate schimba pe țchimi, la nici unul dintre zarafii lumii.

Își începuse cariera odată cu deceniul '50—'60, făcînd parte din prima promoție a Institutului, cea care a dat scenelor noastre maghiare, între alții, pe Orosz Lujza, Lohinszky Loránd, László Gerő. A ales o cale de apropiere de public, potrivită sufletului său: pentru el, publicul trebuia să fie o mulțime capabilă să trăiască starea de exaltare. Avea bagheta magică a hîstrionului, una dintre cele mai ciudate scule ale omului, în stare să decanteze și să cristallizeze, prin cuvînt și imagine, binele și răul, cîlberindu-le din taințe și din chingile complexelor.

A fost un navigator, un cirmaci destoinic al fragilelor pilotine, îndrumînd spre golful Catharsisului. Acum, cînd a trecut în lumea undelor și umbrelor, să-i fie apa limpede.

SUGĂR Teodor

P.S. Abia conținînd dollul scenei clujene, după moartea lui Horváth Béla, iată, că sosește o altă veste tristă: a murit Pásztor János. Un alt meșteșugar, plămădit din altă materie, mai virtos și monumental, dar la fel de util și de neînlocuit... Pomelnicul scenei clujene e intristător, în ultima vreme: în nici cinci ani, s-au călătorit spre nefflință tragedia Balógh Éva, societarul-Artist al poporului Kovács György, pateticul Péterffy Gyula, iar, recent, Horváth Béla și Pásztor János. Cel mai mulți, la vîrsta cînd omul e încă în putere. De unde se vede că teatrul nu e o treabă atît de ușoară...

telex-„,teatrul“●telex-„,teatrul“●telex-„,teatrul“

Iocasta de Constantin Zărnescu. Piesa se anunță interesantă. Autorul n-o fi, oare, cunoscutul actor și director al Teatrului „A. Davila“ din Pitești? N-ar fi rău dacă, stăruind în a publica piese românești inedite (cum și fac, dealtfel), colegii noștri de la „Tribuna“ ar prezenta, succint, pe autorii fragmen-

telor publicate. ● În ultimele zile ale anului 1981, Teatrul „Victor Ion Popa“ din Birlad a prezentat premiera piesei Casa nebunului de Tudor Popescu, în regia lui Cristian Nacu. Se mai repetă Micul infern, de Mircea Ștefănescu, în regia lui Matei Varodi. ● Foarte multe teatre au prezentat, în ultimele zile

ale anului 1981, avanpremiere „secrete“ cu spectacole care vor avea premierele oficiale în 1982. Noi zîmbim pe sub mustață (dar, nu complice), pentru că știm că aceste avanpremiere au un subtitlu comun: „Bifat în 1981“. Me-tehne vechi!

FAIMA